

Oppsynsrapport

Sjøfugloppsynet i Vest-Agder 2004

Runar Jåbekk
NOF avd. Vest-Agder

Denne rapporten oppsummerer aktiviteten knyttet til registreringer og oppsyn utført av NOF avd. Vest-Agder i sjøfuglreservatene i Vest-Agder i år 2004. NOF avd. Vest-Agder har nå hatt ansvaret for oppsynet i samtlige kommuner unntatt Søgne siden 1996. Rapporten følger for en stor del malen fra tidligere år. Detaljene omkring de enkelte reservater er presentert kommunevis.

Generelt

Oppsynet i sjøfuglreservatene i Vest-Agder fulgte i hovedsak samme opplegg som de foregående år. Etter at Statens Naturoppsyn etablerte et "kystoppsyn" har oppsynsdelen av vår aktivitet blitt nedprioritert i forhold til biologiske registreringer. Spesielt i østre deler av fylket (Kristiansand og Søgne) har vi ikke utført noe særlig oppsynsarbeid. Vår oppsynsmann i Kristiansand har deltatt på flere turer sammen med SNO i Kristiansand og Søgne. Disse turene er ikke tatt med i tabell 1. Fortsatt er 17 personer med i oppsynskorpset, der ca en tredjedel av disse gjør det meste av jobben. Antallet oppsynsturer framgår av tabell 1. Mange av reservatene ble i tillegg besøkt flere ganger etter at ilandstigningsforbudet var over.

I samtlige reservater ble antall hekkende par registrert. Enkelte steder ble det utført nøyaktige reirtellinger, mens det i andre reservater ble gjort et anslag over hekkebestanden av de enkelte arter. I de fleste reservater ble også hekkesuksessen registrert.

Hekkesesongen 2004 var preget av en kald og våt vår og forsommer. Utover i juli ble været betraktelig bedre, med mange dager med pent vær og "flatt hav". Det ble ikke registrert at den kalde forsommeren hadde noen negativ effekt på hekkesuksessen. Man kan kanskje heller anta at forstyrrelsen fra publikum blir mindre i perioder med dårlig vær. På tilsvarende måte synes det som om pent og stille vær i perioden etter 15. juli medfører økt forstyrrelse i reservatene. I 2004 var det svært dårlig hekkesuksess i mange av de reservatene som erfaringsmessig er mest besøkt like etter at ilandstigningsforbudet opphører. Det ble derfor ikke påvist konkrete negative effekter av ferdsel i reservatene i siste halvdel av juli.

Spesielt sildemåka hadde en svært dårlig sesong i år. Øst for Lindesnes var det ikke mange hundre ungene som kom på vingene i reservatene. Som vanlig var det betydelig bedre vest for Lindesnes, selv om produksjonen også der var dårligere enn i de senere årene. Situasjonen ser utvilsomt svært alvorlig ut for arten i østre deler av fylket. De andre måkeartene så ut til å ha mer normal hekkebestand og produksjon, selv om bestanden av både svartbak og gråmåke er redusert i de tidligere store sildemåkekoloniene. Fiskemåken er i stor grad borte fra reservatene nå, og store kolonier finnes omtrent bare i bynære strøk/industriområder. Også makrellterna hadde et relativt dårlig år, spesielt i midtfylket. Også denne arten hekker i hovedsak utenom reservatene.

Gledelig er det at grågåsbestanden fortsatt ser ut til å øke, både i antall og utbredelse. Arten hekker nå i samtlige kystkommuner i fylket, med hovedbestanden i østre del av Mandal

kommune. Storskarven etablerte seg jo på Rauna i 2003 med 7 par, og i år hekket hele 80 par. Produksjonen var svært god, og det blir meget spennende å se hvordan dette utvikler seg i årene framover

Tabell nr. 1. Antall besøk og brudd på vernebestemmelsene i de enkelte reservater. Antall planlagte besøk vises i parentes. For eksempel betyr 9(8) + 1 at det var 9 besøk i reservatet mellom 15.04 og 15.07, pluss 1 besøk etter 15.07, mens det var planlagt 8 besøk.

Reservat	Antall besøk	Brudd på bestemmelsene
Brattholmen	2 (3)	
Revsund	2 (3)	
Gåseholmen og Slettholmen	3 (3)	
Terneholmen og Grønningen	4 (7)	
Oksø	4 (3)	
Skjede	3 (3)	
Valløy	5 (7) + 2	1+
Søndre Eggvær	5 (7) + 2	
Kjellingen	5 (7) + 2	
Skjøringen	6 (7) + 2	
Store Vengelsholmen	6 (7)	1
Slettingen	8 (7) + 1	1
Skottholmen	10 (7) + 3	
Bjørnen	7 (7) + 3	
Klovholmene	16 (7) + 8	1
Hjorten	6 (7) + 4	
Hummerholmen	4 (7) + 1	
Olavskjæret	2 (7)	
Udvaare	3 (7) + 1	1
Agneskjæret	3 (7)	
Småskjærene	2 (2)	
Guleholmene	2 (2)	
Markøy	4 (3) + 1	
Terneholmen	7 (4)	
Jakobs-, Lille- og Rundholmen	8 (3) + 3	
Skydskjær	7 (3) + 1	
Rauna	7 (10) + 3	
Raudholmane	2(3)	
Svineholmane	2 (3)	
Totalt	145(152) + 37	5+

Brudd på vernebestemmelsene

Som det framgår av tabell nr. 1 ble det i år 2001 registrert kun 5 brudd på vernebestemmelsene. Dette har nok en sammenheng med at oppsynsvirksomheten har blitt noe nedprioritert. Blant annet har flere av besøkene blitt lagt til tider på sesongen og døgnet som var ideelle for registreringer. Det er ingenting som tyder på at brudd på vernebestemmelsene har hatt vesentlig innvirkning på hekkeresultatet i de aktuelle reservatene. De enkelte brudd på vernebestemmelsene nevnes under gjennomgangen av de enkelte reservater.

Etter at ilandstigningsforbudet er over 15. juli ble det som det framgår av tabell nr. 1 gjort 37 besøk i reservatene. Det ble i den forbindelse registrert folk i land ved en rekke tilfeller. Som tidligere nevnt var hekkesuksessen svart dårlig i mange av disse reservatene, og ingen direkte uheldige episoder ble registrert

Kristiansand kommune

Brattholmen:

Reservatet ble besøkt 3 ganger i tidsrommet 15.04-15.07. Alle skilt var i orden, og ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert.

Hekkebestand (reirtelling):

Gråhegre 10
Grågås 1
Sildemåke 5
Gråmåke 1
Svartbak 3

Bestanden av sildemåke er dramatisk redusert, da det for få år siden hekket flere hundre par her. Ingen produksjon av måkeunger.

Revsund:

Reservatet ble besøkt 2 ganger i tidsrommet 15.04-15.07. Alle skilt var i orden, og ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Reservatet ligger nært opp til hyttefeltet i Sodefjed, og båttrafikk går helt opp til land i reservatet (tillatt i dette reservatet). Vaktmesteren i hyttefeltet, som bor her fast, er flink til å passe på reservatet.

Hekkebestand (individtelling-anslått antall par):

Fiskemåke 16
Makrellterne 0
Tjeld 1

Det er flere år siden det har vært hekking av makrellterne på denne tidligere store og faste ternekolonien.

Gåseholmen og Slettholmen:

Reservatet ble besøkt 3 ganger i tidsrommet 15.04-15.07. Alle skilt var i orden. Hekkebestand var omtrent som de foregående årene. Fiskemåkene hadde dårlig produksjon, mens alle svartbakparene så ut til å få unger på vingene.

Terneholmen og Grønningen:

Reservatet ble besøkt 4 ganger i tidsrommet 15.04-15.07.

Hekkebestand (reirtelling fiskemåke, ellers individtelling-anslått antall par):

Tjeld 2
Fiskemåke 29
Sildemåke 100
Gråmåke 20
Svartbak 5

Det var rimelig god produksjon hos gråmåkene og svartbakene, mens sildemåkene hadde elendig produksjon. Fiskemåkene fikk kun noen få unger på vingene.

Oksøy:

Reservatet ble besøkt 4 ganger i tidsrommet 15.04-15.07. Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Fyrbetjeningen på Oksøy holder et visst oppsyn med folk som går i land, og viser bort personer som bryter ferdselsforbudet.

Hekkebestand: Som tidligere. God bestand av sildemåke, men ingen optellinger foretatt. Produksjonen ikke sjekket.

Skjede:

Reservatet ble besøkt 3 ganger i tidsrommet 15.04-15.07. Alle skilt var i orden, og ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert.

Hekkebestand omtrent som foregående år. Sildemåka inntar en stadig mer dominerende plass på denne tidligere fiskemåke-kolonien. Produksjonen ikke sjekket.

Søgne kommune

Som nevnt innledningsvis dekker ikke vårt oppsyn Søgne kommune.

Mandal kommune

Valløy:

Reservatet ble besøkt 7 ganger i tidsrommet 24.05 til 30.07. Vi var i land 3 ganger. Minst 1 brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Dette dreide seg om ferske bålrester. Alle skilt OK.

Hekking:

Grågås: Flere voksne og kull ble sett på øya. Sannsynligvis hekket minst 5 par.
Ærfugl: Stor hekkebestand, og mange kull så ut til å bli flyvedyktige.
Gravand: 1 par observert tidlig i sesongen.
Siland: Min. 2 kull registrert. Uvisst om unger kom på vingene.
Tjeld: 3-4 par hekket.
Fiskemåke: 7 par hekket spredt i området.
Sildemåke: Anslått ca 20 par. Dette er en kraftig nedgang siden slutten av 80-tallet (800 par). Svært dårlig produksjon, og trolig kom ingen unger på vingene.
Gråmåke: Ca 10 par hekket, vesentlig på Valløytaklene. Brukbar produksjon.
Svartbak: 10-15 par hekket. Variabel produksjon.

Kjellingen:

Reservatet ble besøkt 7 ganger i tidsrommet 24.05 til 30.07. Vi var i land 2 ganger. Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Alle skilt OK.

Hekking:

	Kjellingen	Storskjær	Nordreskjær
Grågås	1 kull	2 kull	
Ærfugl	5 reir	6 reir	1 reir
Tjeld	2 par		
Sildemåke	2 reir		11 reir
Gråmåke	2 reir		9 reir
Svartbak	3 reir	1 reir	1 reir

Dårlig produksjon hos samtlige måker, og kun noen få unger av svartbak og gråmåker kom på vingene. Den vestre toppen av Nordreskjær blir som i 2003 brukt som sitteplass for oversomrende storskarv.

Søndre Eggvær:

Reservatet ble besøkt 7 ganger i tidsrommet 24.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang, og ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Skilt OK.

Hekking:

Grågås:	2 kull
Tjeld:	1-2 par hekket.
Sildemåke:	Anslått ca 40 par. Tilsynelatende dårlig produksjon.
Gråmåke:	1-2 par.
Svartbak:	3 par.

Skjøringen:

Reservatet ble besøkt 8 ganger i tidsrommet 16.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang. Som vanlig ble det ikke registrert hekkende fugler i reservatet. Det har så godt som ikke hekket sjøfugl i reservatet etter at det ble opprettet. Det sedvanlige paret med tyvjo hekket på nordre del av holmen (utenfor reservatet).

Store Vengelsholmen:

Reservatet ble besøkt 6 ganger i tidsrommet 16.05 til 30.07. Vi var i land 2 ganger. Ett brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Det ble sett flere personer på holmen 21.06, men disse forsvant før vi kom fram (ble observert fra Slettingen)

Hekking:

Grågås:	Flere kull og voksne fugler registrert gjennom sesongen. I slutten av juli ble ca 30 fugler sett i området. Sannsynligvis hekker bortimot 10 par på holmen.
Ærfugl:	Brukbar hekkebestand, med tilsynelatende god ungeproduksjon.
Tjeld:	2 par hekket.
Fiskemåke:	2 par hekket, men fikk neppe fram unger.
Sildemåke:	Noen få fugler hadde tilhold gjennom sesongen, men ingen hekking registrert.
Gråmåke:	Ca 10 par hekket helt i sør-øst. Noen unger kom i hvert fall på vingene.
Svartbak:	Ca 5 par hekket. Også disse hadde dårlig suksess, med få flyvedyktige unger.

Slettingen:

Reservatet ble besøkt 9 ganger i tidsrommet 16.05 til 30.07. Vi var i land 3 ganger. 1 brudd på vernebestemmelsene ble registrert, i form av ferske bålrester.

Hekking:

Grågås: Min. 4 par

Ærfugl: Anslått ca 30 hekkende par.

Tjeld: 3 par hekket.

Fiskemåke: 2 reir, men ingen unger på vingene.

Sildemåke: Totalt 128 reir, som er omtrent som i 2003. Likevel er det bare en liten del av de ca. 1000 parene som hekket på slutten av 80-tallet. Hekkesuksessen var dårlig i 2004, og kun noen få unger kom på vingene. De aller fleste parene hekker nå på Lille Slettingen.

Gråmåke: 92 reir, hovedsakelig på Store Slettingen. Den nyetablerte kolonien helt vest på Store Slettingen øker stadig, og ungeproduksjonen var også meget god.

Svartbak: 11 reir. Relativt dårlig hekkesuksess.

Bjørnen:

Reservatet ble besøkt 10 ganger i perioden 10.05 til 30.07. Vi var i land 2 ganger. Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Skilt OK.

Hekking:

Ærfugl: 1 reir.

Tjeld: 1 par hekket.

Sildemåke: Ca 30 par. Dårlig hekkesuksess, og ca 10 unger kom på vingene.

Gråmåke: Ca 30 par fikk ca 50 unger på vingene.

Svartbak: 1 par fikk ingen unger på vingene.

Hjorten:

Reservatet ble besøkt 10 ganger i tidsrommet 20.05 til 30.07. Vi var i land 2 ganger. Ett brudd på vernebestemmelsene ble registrert. 12.07 ble det observert en båt som plukket krabber langs holmen. Skilt OK.

Hekking:

Grågås: 5 par ruget. Flere kull observert utover sommeren

Ærfugl: Ca 30 reir.

Siland: 1 reir.

Tjeld: 1 par.

Sildemåke: Ca 60 par hekket. Dårlig hekkesuksess, og sannsynligvis kom ingen unger på vingene.

Gråmåke: Ca 15 par fikk fram ca 20 unger.

Svartbak: 13 par. Svært dårlig hekkesuksess, og kun 3 unger kom på vingene.

Klovholmene:

Reservatet ble besøkt 24 ganger i tidsrommet 12.05 til 30.07. Vi var i land 3 ganger. 1 brudd på vernebestemmelsene ble registrert, da folk plukket krabber langs holmen. Alle skilter OK.

Hekking:

Ærfugl: Ca 15 par hekker.
Tjeld: 1 par hekket.
Fiskemåke: 2 par fikk neppe fram flyvedyktige unger.
Sildemåke: Ca 150 par (30 på østre og 120 på vestre). Hekkesuksessen var brukbar på vestre, med ca hundre unger på vingene. Ingen unger produsert på østre.
Gråmåke: Ca 40 par (10 på østre og 30 på vestre) fikk omtrent 50 unger på vingene.
Svartbak: 7 reir (3 på østre og 4 på vestre). Ingen unger kom på vingene.
Ravn: 1 par fikk 3 unger på vingene på den vestre holmen.

Lindenes kommunne

Hummerholmen:

Reservatet ble besøkt 5 ganger i tidsrommet 29.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang. Skilt OK.

Hekking:

Ærfugl: 38 reir.
Sildemåke: Ca 20 par fikk neppe fram noen unger.
Gråmåke: Ca 30 par hekket. Relativt dårlig hekkesuksess.
Svartbak: 5 par hekket. Produksjonen uviss

Olavskjæret:

Reservatet ble besøkt 2 ganger i tidsrommet 29.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang. Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Skilt OK.

Hekking:

Ærfugl: 3 reir.
Gråmåke: 1 par.
Svartbak: 5 reir. En del unger produsert.

Udvaare:

Reservatet ble besøkt 4 ganger i perioden 29.05 til 30.07. Vi var i land 3 ganger. Ett brudd på vernebestemmelsene ble registrert. En båt med en person lå i "havna" på sørspissen. Personen hevdet han hadde vært på land for å gjøre sitt fornødne! Skilt OK.

Hekking:

Grågåås: Ca. 5 par hekker sannsynligvis.
Ærfugl: Hekker tallrikt, uten at tellinger/anslag er gjort. Antall kull rundt øya, og avstand til nærmeste øyer tilsier at minst 100 par hekker.
Tjeld: 4-5 par hekker.
Fiskemåke: Min. 2 par hekket. Ingen unger produsert.
Sildemåke: Ca 30 par fikk fram minimalt med unger (sannsynligvis ingen).
Gråmåke: Ca 10 par. Produksjonen uviss.
Svartbak: 15-20 par hekker. Så ut til å være brukbar produksjon.

Agneskjæret:

Reservatet ble besøkt 3 ganger i tidsrommet 29.05 til 30.07. Vi var i land 2 ganger. Skilt OK.

Hekking:

Grågås: 4 reir. Hekkesuksess uviss, men en flokk på 9 individer ble registrert i juli.
Stokkand: 1 kull.
Ærfugl: Ca 25 reir. Mange store kull ble observert rundt øya utover i sesongen.
Tjeld: 2-3 par hekket.
Sildemåke: 79 reir. Ca 20 halvstore unger i begynnelsen av juli.
Gråmåke: 194 reir. Meget bra produksjon, og flere hundre unger kom på vingene.
Svartbak: 13 reir. Ca 20 unger produsert.

Småskjærene:

Reservatet ble besøkt 2 ganger i tidsrommet 29.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang. Skilt OK.

Hekking:

Makrellterne: 3 par . Ingen produksjon
Fiskemåke: 12 par. Noen få unger på vingene.
Svartbak: 2 par fikk fram 3 unger.

Guleholmene:

Reservatet ble besøkt 2 ganger i tidsrommet 29.05 til 30.07. Vi var i land 1 gang. Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert. Skilt OK. Reservatet blir passet godt på av befolkningen i Lillehavn.

Hekking:

Tjeld: 1 par
Svartbak: 12 par produserte brukbart med unger.

Svartbaken ser nå ut til å ha tatt helt over på denne tidligere makrellterne- og fiskemåkekolonien.

Lyngdal kommune

Markøy:

Reservatet ble besøkt 4 ganger fra 31.5. til 30.6. Reservatet ble også besøkt en gang etter at ilandstigningsforbudet ble opphevet (21.7.) for å følge opp hekkesuksessen til havhestene. Vi var i land ved alle 5 besøkene.

Skiltet mot vest ble bøynd ned av stormen i 2000. Dette har nå brukket helt av og forsvunnet. Skiltet er fortsatt ikke satt opp igjen.

Det ble registrert en god del mer mink i reservatet enn det som har vært vanlig, noe som muligens gikk ut over hekkesuksessen til måkene.

Hekking: Sjøfuglbestanden ble registrert og fulgt opp gjennom hekkesesongen:

Havhest: Opptil 15 par satt i kolonien, men kun 2 av parene ruget. Den 21.7 var det unge i kun et reir, denne ble ringmerket. Matmangel i år?
Grågås: Ikke observert, for første gang på flere år.
Ærfugl: Kun funn av 1 klekt reir. Den 31.5 ble imidlertid hele 70 hanner + 10 hunner observert rundt øya. Kull ble observert på sjøen like ved øya den 31.5 og 2.6. (4 hunner med 5 unger) Den 21.7. ble det registrert 2 kull med

ungfugl (4 hunner med 8 ungfugl) P.g.a. reservatets størrelse er det kun fjellene med måke-/havhestkolonier som ble nøye undersøkt. Hvor mange hunner som har reir på hele øya er derfor usikkert, likeledes kan de observerte kullene like gjerne komme fra andre holmer.

- Tjeld: Hekket ikke i år.
Sildemåke: 16 par hekket. Klekkingen forløp tilsynelatende normalt, men det ble ikke registrert flyvedyktige ungfugl.
Gråmåke: Omkring 171 par hekket. Brukbar hekkesuksess, trolig minst 120 ungfugl. (Bl.a. 102 ungfugl fremdeles til stede ved kolonien den 21.7)
Svartbak: 17 par hekket. Kun 3 ungfugl registrert.

Farsund kommune

Rauna:

Reservatet ble besøkt 7 ganger i tidsrommet 24.04 til 15.07., i tillegg ble reservatet besøkt 3 ganger etter ilandstigningsforbudet var over (23.07 - 04.08). Ved 8 av disse besøkene var vi i land på øya.

For fjerde året på rad ble det ikke registrert noen brudd på vernebestemmelsene eller uregelmessigheter i dette reservatet i hekkesesongen.

Hekking: Sjøfuglbestanden ble registrert og fulgt opp gjennom hekkesesongen:

- Storskarv: Hekking av denne arten ble registrert for første gang i reservatet i 2003. (7 par) I år hadde kolonien vokst til 80 par! Var ikke inne i kolonien før 24.7. og fant da kun en død unge. Hekkesuksessen var m.a.o. meget god og omkring 200 ungfugl forlot kolonien.
- Grågås: 1 kull oppholdt seg i reservatet f.o.m. 5.6. og fikk 5 unger på vingene.
Gravand: 1 kull oppholdt seg i reservatet f.o.m. 4.7. og fikk 7 unger på vingene. Det ble ikke funnet reir og kullet er derfor muligens klekt ut på fastlandet.
- Ærfugl: 469 reir ble funnet 5.6. Ny rekord! Den 24.4. var det 177 voksne hanner + 109 voksne hunner + 2 unge hanner på land eller i umiddelbar nærhet til reservatet. God hekkesuksess også dette året: På det meste ble minimum 496 unger observert langs Listastrendene, storparten av disse er klekket ut på Rauna. Av disse ble trolig minst 194 unger flyvedyktige.
- Tjeld: Kun 2 reir ble funnet, men omkring 10 par så ut til å være etablert i reservatet. Et par fikk frem 1 flyvedyktig unge, resten av parene hadde mislykket hekking. Tjelden er svært utsatt for predasjon fra de hekkende stormåkene.
- Sandlo: 1 par som holdt seg i reservatet den 5.6. hadde tydelig hekkeadferd. Hekkingen var imidlertid mislykket.
- Fiskemåke: Enda en ny bunnrekord i år, kun 11 hekkende par. Ingen unger vokste opp. Eggene / ungene ble predert av de mange stormåkene som hekker i reservatet. Arten vil trolig være borte som hekkefugl i løpet av 1-2 år.
- Sildemåke: Bestanden ble anslått til omkring 2660 hekkende par, basert på reirtelling. Bestanden er redusert med 35% på bare de siste 3 årene! Hekkesuksessen var dårlig: Kun 500-700 ungfugl på vingene. Den største dødelighetsårsaken for de ungene som har blitt store ser ut til å være predasjon av svartbak. (minst 70-80 registrert drept av svartbak) Det ble til

og med observert at svartbaken drepte sildemåkeunger som var flyvedyktige.

- Gråmåke: Bestanden ble anslått til omkring 290 hekkende par, basert på reirtelling av stormåkene. Hekkesuksessen var også i år bra: Minst 200 ungfugl.
- Svartbak: 25 par hekket, basert på telling av par. Hekkesuksessen var dårlig: Kun 2 ungfugl ble registrert.
- Splitterne: 1 par fløy varslende over kolonien under reirtellingen den 5.6. Forsvant nokså raskt og ble heller ikke observert ved de senere besøkene. Det er like fullt mulig at arten kan ha forsøkt hekking tidligere i sesongen. (Reservatet ble ikke besøkt i mai.)
- Rødnebbterne: 4 par til stede den 5.6. og 3 reir ble funnet. Hele 250 individer ble registrert den 20.6, noe som er ny rekord for lokaliteten. Dette var imidlertid trolig omstreifende fugler p.g.a. den svært dårlige hekkesuksessen i hele Nordsjøen i år. Ved neste besøk 4.7 var det kun 1 individ igjen og all hekking avbrutt.

Det stod et skilt på nordøstre del av øya tidligere, dette burde vært satt opp igjen. Ellers er det kun to skilt i reservatet, disse var i orden.

Terneholmen:

Reservatet ble besøkt 7 ganger fra 9.5 til 3.7. 2 ganger var vi på land i reservatet. Ingen uregelmessigheter eller brudd på vernebestemmelsene ble registrert og alle skilt var i orden.

Hekking: Sjøfuglbestanden ble registrert og fulgt opp gjennom hekkesesongen:

- Knoppsvane: 1 par ruget 26.5. Ungekull ble ikke observert.
- Kanadagås: 1 klekt reir ble funnet 26.5. Ungekull ble ikke observert.
- Siland: Det ble funnet 4 reir i reservatet den 26.5. Et av dem var robbet, et fullagt , et verpeklart og et ikke påbegynt ruging. Den 3.7. ble det funnet 2 omlagte reir + 2 ødelagte (robbet) reir. Ungekull ble ikke observert, men kullene trekker raskt bort fra reservatet og det er ikke umulig at kull kan ha vokst opp.
- Tjeld: 1 par varslet sterkt den 26.5., men forsvant siden. Hekkingen var mislykket.
- Fiskemåke: Tredje år på rad uten hekking. Arten ser nå definitivt ut til å være borte fra denne lokaliteten også.
- Sildemåke: 10 par hekket, alle hadde reir den 26.5. Den 3.7. var det kun to omlagte reir igjen. Det ble ikke produsert flyvedyktig avkom i år.
- Gråmåke: 93 par hekket, mer en 40% av reirene var tomme allerede den 26.5. Det ble overhodet ikke observert unger i kolonien i år. Den 3.7. var det kun et omlagt reir igjen. Det ble ikke produsert flyvedyktig avkom i år heller. Årsaken er stor gåte, siden det i år ikke ble registrert predasjon fra rovdyr.
- Svartbak: 4 par hekket, alle hadde reir den 26.5. Et par fikk frem en ungfugl, ellers var det mislykket hekking for de andre parene.

Skydskjær:

Reservatet ble besøkt 7 ganger i tidsrommet 2.5 til 27.6., i tillegg ble reservatet besøkt 1 gang like før ilandstigningsforbudet trådte i kraft (11.4) og 1 gang etter at ilandstigningsforbudet var over. (30.7.) 3 ganger var vi på land.

Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert og alle skiltene var i orden.

Hekking: 2 ærfuglreir på skjæret i år. Rugging og klekking så ut til å forløpe normalt for denne arten. 2 par svartbak hekket og fikk 3 + 1 unger på vingene. Et tjeldpar og et fiskemåkepar holdt seg i perioder men gikk ikke til hekking.

Jakobsholmen, Lilleholmen og Rundholmen:

Reservatet ble besøkt 8 ganger fra 26.5 til 14.7. Reservatet ble også besøkt 1 gang like før ilandstigningsforbudet trådte i kraft (11.4.) og 3 ganger etter at ilandstigningsforbudet ble opphevet. (21.7. – 30.7.). Vi var i land 1 gang på Jakobsholmen og 2 ganger på Rundholmen. Sjøfuglbestanden ble hovedsakelig registrert fra båt.

Ingen brudd på vernebestemmelsene ble registrert og alle skiltene var i orden. Naboeene er gode til å passe på i dette reservatet.

Hekking: Sjøfuglbestanden ble registrert og fulgt opp gjennom hekkesesongen:

- Siland: Opptil 4 par holdt seg i området april-juni. To kull med 4 + 10 unger ble observert i juni. I det første kullet ble alle ungene predert. (Den siste ungen ble tatt av steinkobbe!) Det andre kullet trakk bort. Den 3.7. ble det funnet 2 reir med 8 + 5 kalde egg på Jakobsholmen. (Skydde eller ikke oppstartet rugging?) Det ble også funnet en halvstor død unge i stormåkekolonien den 3.7.
- Tjeld: 2 par hekket. Begge kullene klekte, men det var kun paret på Lilleholmen som fikk ungene på vingene. (3 ungfugl)
- Fiskemåker: 14 par hekket, fikk kun 6 unger på vingene.
- Sildemåke: Hele 6 par hekket og fikk frem 10 ungfugl. Over 40 voksne fugler holdt seg i kolonien fra slutten av juni, men dette var trolig fugler som hadde avbrutt hekkingen på andre lokaliteter. (Terøy)
- Gråmåke: 14 par hekket. Alle kullene så ut til å vokste opp. Totalt kom omkring 40 ungfugl på vingene.
- Svartbak: 1 par hekket og fikk frem 3 ungfugl.
- Makrellterne: 3 par etablerte seg på Rundholmen, men kun ett gjennomførte hekking. Dette paret fikk frem 2 ungfugl.

Flekkefjord kommune

Raudholmane:

Reservatet ble besøkt 2 ganger, 18.06. og 20.06. Ved et av disse besøkene (20.06.) var vi i land på de to holmene, den andre observasjonen ble gjort fra Abelsnes brygge.

Ingen uregelmessigheter eller brudd på vernebestemmelsene ble registrert.

Hekkebestand:

Bestandsestimaterne er basert på en svært rask reirtelling utført 20.06. Da dette var sent i hekkesesongen er det mulig at enkelte hekkefugler kan ha forlatt kolonien p.g.a. mislykket hekking. Det lille skjæret som ligger like nord for de to holmene er også tatt med i tallene, selv om dette strengt tatt ikke hører med til reservatet.

- Tjeld: 1 par holdt seg på Søndre holme, men oppførselen tydet på at hekkingen var mislykket.
- Fiskemåke: 1 par holdt seg på Nordre holme, men oppførselen tydet på at hekkingen var mislykket.
- Sildemåke: 1 par med 3 unger på Søndre holme.
- Gråmåke: 35 klekte reir av gråmåke tallet på Søndre holme, trolig mer enn 50 store pull i kolonien, de største nærmet seg flyvedyktig alder.
- Svartbak: 4 par på Søndre holme, minst 2 unger obs. her. 1 par på Nordre holme, samt 1 par med 3 unger på skjæret.
- Makrellterne: 24 varslende fugler på det lille skjæret, var meget hissige. Det var vanskelig å se reirskålene, men minst 9 ble registrert. Minst 13 halvstore pull ble observert.

Alle skiltene var i orden.

Svineholmane:

Reservatet ble besøkt 2 ganger, 18.06. og 20.06. Ved et av disse besøkene (20.06.) gikk vi med båt rundt de to holmene, den andre observasjonen ble kun gjort fra Abelsnes brygge.

Ingen uregelmessigheter eller brudd på vernebestemmelsene ble registrert.

Hekking:

En del stormåker holdt seg i reservatet, men det var trolig ingen hekking. Som vanlig medfører de store mengdene stormåker som har disse holmene som hvileplass om sommeren svært vanskelige hekkeforhold for fiskemåker, terner og tjeld.

Alle skiltene var i orden.